

nagy részben a szegénységet, nyomort: fogyasztja a nemzeti vagyont, megrontja a népet. Végre még, hogy a büntettek elkövetésénél is lényegesen része van az alkoholnak: arra megint megantit a statisztika; elég legyen erre egy példát idéznem. Az 1838-ik évben elfogyasztottak Írlandban 12 $\frac{1}{2}$ millió gallon Whisky-t, ugyanazon évben ott a súlyos büntények száma volt 12096. Azon év utolsó hónapjában kezdte meg működését az iszákosság ellen Írlandban Pater M a t t e w egy kapuczinus barát, oly sikerrel, mely a csodához hasonlít; 1841 ik évben Írlandban nem fogyott több el 6 $\frac{1}{2}$ millió gallon Whisky-nél és az évben a súlyos büntények száma volt 773.

Mily befolyással bír tehát az alkoholizmus az emberi társadalomra s mily eszközöket használtak s használnak ezen mételey ellen?: mindezt bővebben fejtegetni nem lenne érdektelen s ha kisé hosszúra nyult előadásom s a tisztelt olvasót nem untatta, alkalminlag bátorkodtam még imént jelzett részét a kérdésnek fejtegetésem tárgyává tenni s afölött a megvitatást indítványozni.

Külömfélék.

— Az országgyűlést Ófelsége máj 31-én fogja bezárni; míg az új országgyűlés szept. 28-ikára hivatik egybe. Az új képviselőválasztások a jun. 21-től 30-ig terjedő tíz napra fognak kiiradni, úgy, hogy az országgyűlés bezárásától a választások betejezéséig 30 napi időköz lesz.

— Kőrmőzről írják nekünk: A kőrmőzbányai, magyar egyesület május 8-ikán fölolvásó estélyt tartott, melyen P s z o t k a Ferencz, tanár ur, érdekes előadást tartott az időjelzésről. Az egyesület hatását és emelkedését semmi sem bizonyítja annyira, mint az, hogy a »Narodnie Noviny« megkezdte ártalmatlan bodzafapuszkázgatását ellene. G. T.

— A német föliratok ellen jogosan szólalnak föl a napilapok. Megköveteljük, hogy e téren is respektáltassék az állam nyelve. A törvényhatóság engedélye nélkül üzletet, ipart jelző föliratok nem függeszthetők ki. Módjában van tehát a hatóságnak az engedély föltételévé tenni: hogy magyar fölírás is alkalmazzassék. Tehát nem tisztán magyar, hanem magyar is. Ez a lehető legkevesebb, amit meg lehet követelni; de ezt föltétlenül megköveteljük.

— Bars megyében működő, esztergom-érsek megyei papok névsora, kor szerént: B l a s k o v i c s János, némethi-i, 82 éves; R u s t y á k Antal, szkiezői, 77 éves; L o z i c k y Lajos, kispáthi, 73 éves; S c o l a s y Ignác, thaszári, 73 éves; T e r s z t y á n s z k y József, kistapolcsányi, 71 éves; V á r a d y Károly, nagylóthi, 71 éves; B l i s c s é k Pál, garamszőlősi, 70 éves; V i s z o l a j s z k y Alajos, bessenyői, 70 éves; O n d r e j k o v i c s János, szentbenedeki, 67 éves; J e s z e n s z k y János, velicszi, 67 éves; B u d a Ignác, nagykálnai, 67 éves; R a y t e r Alajos, aranyosmaróthi, 65 éves; B r o g y á n y i Lajos, lekéri 65 éves; L a k n e r Antal, lévai, 62 éves; M a s s a Elek, nagysarlói, 62 éves; K o v á c s János, névedí, 62 éves; M u n k a y János, garamujfalusi, 61 éves; C s u l e n Márton, csekei, 58 éves; M e n c z e l Ignác, fajkúrti, 57 éves; Z s i z s m a n Lajos, alsópéli, 57 éves;

S z a k m á r y János, nagymányai, 56 éves; B o l e m á n István, alsógyőrödi, 54 éves; K e n d f a l v y Lajos, zelézi, 53 éves; R u d o l f Béla, vámosladányi, 52 éves; K a b i n a Endre, lédeczi, 52 éves; T ó t h István, alsóváradi, 51 éves; C h m e l a József, nagyszelesényi, 48 éves; K i t t e n b e r g e r István, nemcsényi, 48 éves; L u l i c s e k Izidor, bessei, 46 éves; K i á c z y Antal, fűsi, 44 éves; K e m s z k y Mihály, nagylehotai, 44 éves; P r i s t y á k Neit, verébelyi, 44 éves; K v a s s a y István, zsemleéri, 43 éves; K i s z l i n g s t e i n József, nagyherestyáni, 42 éves; H a i n i s c h Jusztin, fenyőkosztolányi, 42 éves; V á r a y János, óbarsi, 40 éves; Z l a t n y á n s z k y János, ujbari, 40 éves; C s e r h a János, nemesoroszi, 40 éves; F e h é r v á r y Ferencz, nagysarlói, 39 éves; F á b a Simon, nagyendrői, 38 éves; P o d h r a g y a i Pál, ohaji, 38 éves; L ü l e y Tivadar, melleki, 37 éves; K o z m a n o v i c s Endre, esiffári, 32 éves; S p u l l e r Gyula, csejkői, 29 éves. — Káplánok: B á t h y Lajos, aranyosmaróthi, 35 éves; M a r t i n e s e k János, kistapolcsányi, 34; M a r k u s István, lévai, 33 éves; (Épen most csallóközi abonyi, rendes lelkészszé nevezetett ki. Szerk.) W e i s z Zsiga, thaszári, 32 éves; T o l n a y Lajos, lekéri, 32 éves; B i r k é s Ákos, nagysarlói, 32 éves; A g á r d y János, lévai, 30 éves; O z v a l d Lajos, lédeczi, 30 éves; T o m a n n József, nemcsényi, 28 éves; B l a s k a János, kispáthi, 28 éves; H a l l e n b e r g e r József, garamujfalusi, 25 éves; G a r a y István, szentbenedeki, 25 éves; Ezen 44 plébánia területén van: r. katolikus: 72.961 lélek; ág. vallású: 1.348 lélek; helv. hitvallású 17.447 lélek; g. óhitű: 6 lélek; izraelita: 4.414 lélek. Ö s z s z e s e n : 96.176 lélek. B.

— Az első, magyar által. biztosító-társaság a magy. állam négyszázalékos aranyjárdék-kölsönére 4.000.000 arany forintot irt alá. — A h a z a i e l s ő t a k a r é k p é n z t á r a 4 százalékos államkötvényekre 10.000.000 forintot irt alá.

— Dr. Bolemán István, a vihnyei, jeles fürdőorvos, a napokban tért vissza Stiriából, ahol az ottani fürdőhelyek, mint Gleichenberg, Römerbad, Tobelbad, Radegund, stb. berendezésének bővebb tanulmányozása végett, hosszabb időt töltött. Vihnye ennek következtében nem egy czélszerű ujtásnak néz elébe. A derék orvos buzgólkodása alig szorul dícséretre.

— Nemes tett. A nagykálnai hidnál a »talpazó« tótok közül egy beleesett a Garam vizébe. A rohanó ár tovaragadta, már-már belefult szegény, a több tagból álló publikum nyugodt nézése között, amidőn épen arra jön az ujbari lelkész: V a r a n n a y Lajos, aki egy frtot ígér, a már kis vízben vergődő megmentéséért. A nézők közül egyet ekkor ném hagyja nyugodni lelkiismerete (?), kihuzza a szerencsétlent (az egy forintért), mit előbb ingyen is megtehetett volna. Így vett a derék emberbarát egy forintért egy életet, amit az amerikaiak 1000 dollár becsülnék.

— A surányi czukorgyár beszüntette működését. Ismeretes dolog, hogy a részvénytársaság és az angol-osztrák bank között fönlított társviszony a mult ószön fölbontatott. Egy bizottság vállalta magára a gyár továbbra való működésének biztosítását, albérlés útján, esetleg a gyár eladását és a társaság likvidációját. A tél folyamában többféle tárgyalások folytak különféle czégekkel, de eredménytelenül és így az igazgatóság néhány nap előtt elhatározta a gyártást teljesen beszünteteni.

Erre való tekintetből a répaültetés már eleve minimumra redukáltatott. Az albérlés iránti kísérleteket azért folytatják. A surányi czukorgyár-részvénytársaság, mely 1879-ben alapítottatott, mult novemberben hozta nyilvánosságra 1880 július 31-ig terjedő mérlegét, mely a tizenhat havi működési időre körülbelül 681.000 frt. veszteséget tüntet föl. Mindennek dacára hi-zsűk, hogy tapintatos, megfelelő tőkével rendelkező, önálló vezetés alatt fönláthatna e nagyszerűen berendezett ipartelep.

— Üdvös mozgalom. Bereg megyében az intelligens zsidóság egyletté tömörült, melynek czélja a műveltséget s főképen a magyar nyelv használatát terjeszteni, elmaradott hitsorsosainál. Az alapszabályokat a belügyminiszter már megerősítette. Az alapszabályok komoly következzel járó rendszabályokat használnak az ellen, kire: uzsora, gyanus üzlet, vagy egyáltalában olyan cselekvény bizonyul, mely bélyegzi az embert, mint jellemet.

— Barsszentkeresztről írják: F. hó 10-én Rudolf, trónörökös, nászünnepének napját a legünnepélyesebb módon ülték meg. Már hajnalban eldördülő mozsárlövések hirdették, hogy ünnepélyes napra ébredtünk, melynek kezdetét reggeli 9 órakor jelezték mozsárlövésekkel vegyített, ünnepélyes hangjai templomunk összes harangjainak; mire úgy a helybeli szolgabírói hivatal, mint a mezőváros előjárósága és a kaszinótagok ünnepélyes díszben vonultak a földszített egyházba. Az egyházi ünnepélyt nagyságos H y r o s Mihály, apátkanonok ur, fényes segédlettel, végezte, mely alatt a helybeli műkedvelők által J a v o r e k József, közjegyző ur, veterán zenészünk, miséje adatott elő, a lelkész vezetésével, minden dícséretet megérdemlő preczióval, melyből csak B l a z s u r Mariska kisasszony »Offertórium« és L ó z e r Imréné urnó »Benedictus« gyönyörűen előadott szolóénekét emeljük ki. Az egyházi ünnepélyt déli 1 órakor a kaszinó helyiségekben tartott bankett követte, melynél a számos pohárköszöntésben nyilatkozó, ünnepi hangulatot: L a j o s Tóni, besztercebányai, hírneves cigányzenekarának lelkesítő nótái növelték, ugyannyira, hogy nemcsak a hallgató magyarnál maradtunk, hanem rájöttünk a »tánczra magyar«-ra s úgy reggel felé végződött csak a »három a táncz«.

— Nyitra megye tanfelügyelőjének: L i b e r t i n y Gusztáv urnak javaslatára, Nyitra megye törvényhatósága f. hó 9-én tartott ülésében egyhangulag ismét 800 frtot szavazott meg egy, a minisztérium által a megyebeli, nem magyar ajku, népiskolai tanítók számára, a nyári szünidő alatt, F a r k a s d o n, Nyitra megye e tősgyökere, magyar helységében, rendezendő, magyar nyelvű póttanfolyam költségeinek részbeni födőzésére. Nem közölhetjük eme örvendetes hírt anélkül, hogy a szomszéd, vegyes ajku megyék tanügyének élén álló férfiakat hasonló, hazafias működésre ne buzdítsuk; mert csak ilykép reménylhetők, hogy az 1879 évi XVIII. t. cz. áldásthozóvá fog válni.

— Völgyi szintársulatának Lévara érkezése jun. 11—13-ikára van jelezve. Körülményesebben többet nem tudunk. Óhajtottuk volna pedig a szereplők neveit és szerepköreit jöleve közzétenni.

— Merkáder Alajos, lévai, takarékpénztári főkönyvvizsgáló esküvője, B o b o k Bertillával, B o b o k György, királyi albíránk, bájos leányával, f. hó 16-án ment végbe, a kegyesrendi szerzet kolostorában. Az esketést a menyasszony nagybátyja: N y i r á k Sándor,

Tárcza.

Adatok a lévai nönövelde történetéhez.

Az egyesek tényeinek kellő méltatása nem annyira a kortársaknak, mint a történelemnek van föntartva. Az elismerés, vagy kárhoztatás csak ennek lapjain nyer megörökítetést, mely fönmarad a késő utókorra, fön azon időre is, midőn egészen más népek költöztek helyükbe.

Nagy nemzetek sokszor ép úgy tűnnek le a világ szinpadáról, mint egyes családok s ha nagyot nem műveltek, ha szellemi emelkedettségüknek az idővel is daczó emlékeket állítani nem tudtak, elmúltak úgy, hogy nevüknél alig maradt föl egyebb az utókor részére; míg ellenben azon népek, melyek nagyra törekvő működésöknek bizonyosságait megörökítették, melyek egyes, nagy emberek érdemeinek méltatásában az egész nemzet dicsőségét látták: élnek maig is a hallás utókor szemében. A történelem kalauzolás mellett hozzájuk zárandokolunk, hogy tanuljunk tőlük élni, tanuljunk a szép- és nemesért hevülni, tanuljunk önfeláldozó lelkesültséggel a közjóért tenni. Midőn tehát nemzeti dicsőségünk egyes emlékeit föntartjuk, vagy társadalmi művelődésünk egyes intézményeinek történetét megörökítjük: kegyeletes halánkat rójuk le őseink iránt s egyuttal hazafiai kötelességünket teljesítve, kedves szolgálatot teszünk ez által az utókoroknak. Mert az a nemzet, mely nagyjait megbecsülni nem képes, nem érdemes az életre; mivel csak a szellemi fenkölttség, az áldozatkészség s a valódi műveltség azon emelyük, melyek egy nemzetet nagygyá, dicsővé és halhatatlanná tesznek; minél többen vannak a nemzet fiai közül olyanok, kik szellemileg és ha lehet, anyagilag is, előmozdítják őreiknek művelődését s hangyaszorgalommal hordják össze apránként az egyes porszemeket azon lépesdőhöz, melyen hazájuk a művelt nemzetek sorában fölebb és fölebb emelkedhetik: annál inkább biztosítva tudhatja létét a nemzetek küzdelmeinek folytonos harcza közepette.

A nemzetek egén, mint örkfényű csillagok, ragyognak e fenkölt szellemelek: eszméik s érzelmeik jóteköny áldása évezrekig hat övéikre, kik mindmegannyi alkalommal büszke önézettel mutatnak rá azon ragyogó meteorokra, kiket övéiknek mondhatnak, kik köztük növekedvén, pályájuk magaslatán sem feledkeztek el édes földieikről.

Városunk ilyen szülöttje: Szepesi Imre, kiról a Magyarország és Nagyvilág a többi között ezt írta: »Ha a nemzetek ereje, nagysága polgárainak bár zajtalan, de fáradhatlan tevékenységében, ha a társadalom egészséges fejlődése, minden tagjainak a közjóra való, önzetlen törekvésében rejlik: akkor a most elhunyt, jeles tanár és puz megerdemli, hogy kegyeletes megemlékezéssel áldozunk érdemeinek; mert ő nemcsak szakmájában jeles tanár és tudós, hanem e m b e r, a szó legnemesb értelmében, ki buzgó hévvel karolt föl és támogatott minden szép és nemes eszmét, ki, mint pap, a legkedvesebb emberek közé tartozott, hű mása volt azoknak a jó, magyar papoknak, kiknek száma egyre fogy; ki a tudósok között alapos képzettsége, a társaságban szeretetreméltósága által díszére vált az egyháznak, melynek tagja volt. Neve országszerte ismeretes; ismeri őt egy nagy része az új nemzedéknek, mely vezérléte alatt kezdett behatolni a tudomány titkaiba.« E rövid sorok, bármily melegen fessék is Szepesi fenkölt szellemét és sokoldalúságát, mégis nagyon halavány vázlatai ama nemes törekvéseknek, melyeket fáradni nem tudó lelke maga elé tűzött. Tudományos műveltsége és páratlan szakképzettsége szülte, szellemi művei által országos híre emelkedett; de szívjósága és szülőföldre iránti áldozatkész szeretete, amely tiszta és önzetlen volt, oly annyira kitartó s páratlan. Alig tévedek, ha állítom, hogy majdnem emberi erő fölülmelő munkálkodásának rugóját a közjó és az ifjuság helyes nevelése iránti, nemes ámbíciója, de főleg szülővárosa szellemi s igy anyagi fölvirágoztatására irányuló, magasztos eszméi képezték.

Ifju lelkében megfogamzott eme szép eszme s az évek hosszú során át kegyeletes gyöngödséggel és

kitartással ápolva, mind mélyebb gyökeret vert érzékeny szívében. Mint az egészséges esemete, lassan nőtt; de annál erősebb lett törzse, virulóbb lombzata, mert a szeretet egész hevével gyűjtögette mindenféle elágazó ismerettsége folytán a tápláló erőt; jól tudva azt, hogy egy nagy műnek kivitelére, a jóakaraton s buzgóságon kívül, főleg szilárd anyagi alapra van szükség, hogy annak léte biztosítva legyen.

S z e p e s i lévai, polgári családból származott; elemi és középtanodai tanulmányait szülővárosában végezte. 1826 évben, mint 15 éves növendék, a kegyes-tanítórindbe lépett. 1834-ben Kassán áldozórára szenteltetvén, a rend több gymnáziumában tanárkodott s emellett szabad idejét a bölesészeti tudományok buvárlatára fordítá úgy, hogy 1839-ben a pesti tudományegyetem őt bölesészettudorára avatá. 1842-ben b. V é c s e y Miklós, szatmármegyei főispán, fiainak magánnevelését vév át s így alkalma nyílt a pálinkaivás szülte népnomornak megszüntetésére mérsék-egyletek, röpiratok s egyházi szónoklatai által is hatni. 1848 után Budapesten működött, mint tanár, hol az új tanrendszer beálltával fáradhatlan buzgalommal iparkodott az ifjuság számára magyar tankönyvek kiadásán.

A számos elismerés és tisztelet, mit ezen uton szerzett, sohasem feledtették vele, hogy lévai; sőt fokozták tetterejét s takarékoságát, hogy szülőföldje polgári osztályának jólétét némiképp előmozdithassa. Jól ismerte ő mindazon nehéz küzdelmeket s elszomoritó állapotokat, melyekkel az iparos osztály viszontagságteljes éltében megküzdeni kénytelen; átlátta, hogy az elszegényedés s m o r á l i s sülyedés okai főleg a hiányos nevelésben s a korunk haladásával lépést nem tartó, gyarló iparoktatásban rejlik. E bajon segitendő, első eszméje egy iparos rajz- és mintázó-iskola föllállítása, második sorban leányiskola és kisdóvodá létesítése volt, minek elérése végett megvette 1869 évben Léva városa legszebb helyén fekvő u. n. K a z y-féle, terjedelmes házat, 10 ezer forintért s azt a tervbe vett tanintézet helyiségéül Léva városának följánlotta, 1870 évi január 1-én kelt levelében.

pápai kamarás és etyeki plébános, végezte, egy, tartalmánál és hazafias irányánál fogva egyaránt figyelmet keltett, szép beszéd kíséretében. A templomi szertartás után a szülői házába tért vissza a nászmenet, hol számos fölköszöntéssel és Lakatos Sándor jó zenéjével füzerezett, kedélyes lakoma mellett, melyet később táncz követett, világos-viradtig mulattak a rokonok és jó barátok. Reggeli hét órakerül külföldi nászutra kelt az ifjú pár. Ószinte szerencsekívánatainkkal csatlakozunk ezen valóban szívsgalga frigyhez.

— Az Európából Amérikába való kivándorlási áramlatnak nagyszerűségéről lehet némi fogalmunk, ha azt tudjuk, hogy a múlt évben érkezett 327,371 kivándorló s ezek által legalább is 327,371,000 dollárral emelkedett Amérika vagyonszáma. (Egy munkást 1000 dollárra becsülnék az amerikai nemzetgazdászok.) Az eddig tett becslések szerint, az 1881-diki bevándorlók száma: félmillióra becsülnék s ha még csak néhány évig is ily progresszióban tart a kivándorlás: Európa egy folyvást néptelenedő, ázsiai állammá válik. Csak Hamburgból, márcziushóban, közvetlenül 7 kivándorló hajón, 7943, másféle hajókon 8094, ismét vegyes szállítványokkal 135 személy, vagyis mindössze: 16,142 egyén hagyta el, új házat keresve, a régi kontinenst. A kivándorlók száma nálunk is rohamosan emelkedik s így e kimutatás bennünket közelről érdekel.

— Az országos vöröskereszt-egylet f. évi 18-án teljesen megalakult. A fuzió megtörtént; a nők és férfiak egylete egyesült; az alapszabályok értelmében azonban az egyesület a férfi- és nőosztályt tartja. A tisztviselőikar a következőleg alakult meg: elnökké: gr. Károlyi Gyula; társelnökké: Zichy Livia grófnő; első alelnökké: Schläuch Lőrincz, püspök; társalelnökké: gr. Teleki Sándor; a horvátok részéről alelnökké: Bedekovics Kálmán és társalelnökké: gr. Pejáchevich Lászlóné; igazgatóvá: Ivánka Imre, választmányi jegyzővé: Ribáry József; a férfiosztály igazgatójává: Körmeny Imre, jegyzőjévé: Teleki Ede; a nőosztály igazgatójává: Lintner Imre, jegyzővé: Németh Miklós választottat.

— A budapesti tenyészállatvásáron a díjazások nagy része érte megyei és környéki tenyésztőinket. Így Vass (ezelőtt Winterstein) Lipót 80 db aranyat nyert és jól is adta berni teheneit, gr. Keglevich István 20 db aranyat nyert máriahófi bikáért, Jaross Károly szintén díjat nyert fésűs kosaiért és Leidenfrost László elismerést kosaiért; ugyanez, mint utóbb értesültünk, a bécsi hizott szarvasmarha-kiállításon két ezüst és egy bronzéremmel lett kitüntetve.

— Szentkúti Károly, pozbai ref. lelkész, Kálmán Farkas, gyüdi ref. lelkész és Bierbrunn Gusztáv, ó-kéri ág. ev. lelkész Megrendelési Fölvívást bocsátottak ki, ily című munkára: Uj magyar Athenás (Ujabbkori, magyar prot. egyházi írók életrajzi gyűjteménye). Az érdekelt egyházi és világi körök figyelmébe és buzgó pártolásába ajánljuk e nagy gondal s jórészen önálló, fáradságos kutatások alapján írt, terjedelmes (40 iven 470 magyar, protestáns, egyházi író életrajza, munkáik könyvészetével), nagybecsű könyvet, mely százévi (1780—

1880) időközt ölel föl. A mű ára 4 frt. leend; most csak kötelező aláírás kívántatik.

A lévai torna- és vivó-egylet közgyűlése.

A lévai torna- és vivó-egylet, tek. dr. Braeh Ferencz, egyleti elnök, ur vezetése alatt, f. hó 8-ik napján tartotta meg ezévi, rendes közgyűlését. Az elnöki, megnyitó beszéd s a titkári és pénztári jelentések után, melyek az egylet életképességét örvedetesen igazolták, tek. Belcsák László ur, egyleti vezérvivó és igazgatóági tag, terjesztette elő az egylet múlt évi tevékenységéről szóló jelentését. Megemlítette, hogy az egylet vivómestere: Carl Ede, budapesti vivástanító, kard- és törvívásban egy havi, rendszeres oktatást adott a tagoknak s hangsúlyozta, hogy az egyleti működés terén két irányu újítás történt. Míg ugyanis az egylet azelőtt kizárólag a tornázás és vivás kultiválására szorított, a tavalyi évben már szélesebb alapon igyekezett föladatát megoldani az által, hogy programjába a czellövészetet és a távgyaloglást is fölvette és ezekben a tagok magukat tényleg gyakorolták.

Közhelyesléssel találkozt az egyleti elnök ur ama indítványa, hogy az uszás, mint a testedzés kiváló eszköze, hasonlóképp fölkaroltassék s ebből folyólag föladatának tekintse az egylet oly irányu, nyilvános mozgalom megindítását, amely egy nagyobb szabásu uszoda létesítését czélozná.

Holló Sándor ur azon tapasztalatból kiindulva, hogy az egylet működése a téli évszak alatt többnyire szünetelni szokott, a korcsolyasport figyelembevételét ajánlotta.

E két indítvány elfogadtatott; bővebb tárgyalásuk azonban az igazgatóság hatáskörébe tartozván, fölöttük czuttal érdemleges határozat nem hozott.

Megemlítendő még, hogy a folyó 1881 évi tag-sági illeték 6 frtra leszállított s az évi költségvetés 229 frt. kiadási és 230 frt. bevételi előiránnyal megállapítottat.

A közgyűlés, miután az egyleti elnök úgy saját, mint tisztviselőtársai részéről, az alapszabályok értelmében, lemondását bejelentette, a tisztviselők választásával ért véget; megválasztottak: elnökké: dr. Braeh Ferencz, igazgatóvá: Belcsák László, egyleti orvosá: dr. Pollák József, pénztárnokká: Bellán Adolf, titkárrá: Medveczky Ottó; igazgatóági tagokká: Hubert Vilmos, Konkoly Sándor, Levatic Gusztáv és Nemlaha Gyula; számvizsgáló bizottsági tagokká: Halasi Kálmán, Holló Sándor és dr. Klein Jakab. Egyszermind Rudnyánszky Titus urnak, mint az egylet eddigi igazgatójának, e minőségében tanusított, szíves fáradozásai hálás elismerésül, egyhangulag jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

A lévai torna- és vivó-egylet alapszabályai.

I. Rész.

Czím.

1. §. Az egylet czime: »lévai torna- és vivó-egylet.«

Időjártával, a helyiség terjedelméhez képest, más vagyonosító munkaforrásokat is fogunk benne nyitni, hogy ne legyen Léva ember, aki kényserülne rongyokba öltözni. Ez üdvös, magasztos czél s az Ur előtt kedves cselekedet; — ezt Önök, tudom, örömmel, sőt egymásközt vetélkedve fogják fölkarolni. Reményem és hiszem, hogy e reményben csalódnai nem fogok, hogy Léva városának haterre menő lakói között lesz 500, ki ezen üdvös czélra évenként 4 s 1000 olyan, kinek mindegyike kész lesz évenként 1 frt. 20 krt áldozni. Így lesz egy év múlva 3200 forintunk.

E fölvívásnak, melyhez Szepesi annyit szép reményt kötött, alig volt valami eredménye. A pusztában elhangzó szó volt ez, mely csak igen kevés jobb érzelmű szívében talált visszhangra. 259 frt. volt az eredmény, melyhez hozzá lehet még venni a megyei alispán utján az egyes községekhez intézett közadakozási lapokon aláírt 287 frtot. Látván azonban, hogy ez czélhoz nem vezet: 1872 évi szeptember havában személyesen jött Lévára, elmondandó mindazokat, miket önföladózo szíve rejtegetett, híven, hogy az élő szó jobban hat a holt betűnél. S mi lón mind-czekért jutalma? A jobbak részéről szóbeli biztatások; az iparosok egynémelyikétől pedig roszakarátu gyanusítgatás, sőt nyílt megtámadás.

(Folytatása köv.)

Epigram.

Szakszerűség a kuhladi marhavásárlásnál.

Kuhlandból marhát vesz a gazda, drága arannyal. — Kuhlandban szerepet játszanak a csehek is. — Sok cseh borjut vesz Kuhland és adja vevőknek, Indigenátussal fölciczomázva, tovább.. Nem kell cseh, mert rossz; Kuhland jobb, mond a szakértő; Amde csehül hogy járt, honn veszi észre csupán. Luna.

Czél.

2. §. Az egylet czélja: a test edzése.

Eszközök.

3. §. Az egylet czéljainak elérésére szolgál: a tornázás és vivásnak rendszeres gyakorlása.

Jövedelem.

4. §. Az egylet jövedelmét képezik a közgyűlés által évről-évre meghatározandó, tagsági díjak.

Vagyon.

5. §. Az egylet vagyonát az egyleti jövedelemből beszerzendő tárgyak, torna- és vivó-eszközök képezik.

II. Rész.

Tagok.

6. §. Az egylet rendes és tiszteletbeli tagokból áll:

Rendes tagul fölvetethetik minden, kifogástalan jellemű, művelt férfi, ki legalább 18 éves.

Tiszteletbeli tagul választathatik, ki a tornázást és vivás körül általában, vagy különösen az egylet irányában érdemeket szerzett; a tiszteletbeli tag a rendes tagok jogait élvezi, anélkül, hogy az egyleti terhek viselésében résztvenni köteles volna.

Fölvétel.

7. §. Az egyletbe lépni kívánó ebbeli szándékát az egylet titkárnak jelenti, ki a jelentkező nevét az egylet fekete táblájára függeszti és az igazgatóságnak bejelenti.

A fölvételt az igazgatóság titkos szavazás utján határozza el.

Tagok jogai.

8. §. Minden rendes és tiszteletbeli tagnak joga van a tornázásban és vivásban rendszeres oktatást és gyakorlást kívánni; e végből az egylet torna- és viszerit az egylet helyiségében használni, a közgyűlésen megjelenni, tanácskozni és szavazni.

Tagok kötelességei.

9. §. Minden tag tartozik az egyleti alapszabályokat és az igazgatóság által hozandó rendszabályokat megtartani, vivás- és tornázásnál a vezetők utasításaihoz alkalmazkodni.

A rendes tagok tartoznak azonfölül a közgyűlés által évről-évre megalapítandó, tagsági díjat, az igazgatóság által meghatározandó módozatok szerint, az egylet pénztárába befizetni.

Tagság megszűnése.

10. §. Az egyleti tagság megszűnik:

1. Önkéntes kilépés által, mely esetben a tag kilépési szándékát az egyleti titkárnak írásban bejelenteni, utóbbi pedig erről az igazgatóságnak jelentést tenni tartozik.

2. Kizárás által; ezt az igazgatóság titkos szavazás utján, összes tagjainak abszolút többségével, határozhatja el:

a) ha valamely tag évi tagdíját az igazgatóság másodszori fölvívására sem fizeti le.

b) az egyleti alapszabályok és rendszabályok elleni nagyobb, vagy ismételt kihágás miatt.

c) ha a tag büntett miatt elítéltetett,

d) ha a tag botrányos magaviselet, vagy erköletelen életmód által művelt férfiak társaságára érdemlenné válik.

A kizárási határozat az illető tagnak írásban kézbesítették s az ellen a közgyűléshez lehet birtokon kívül fölbhezni.

III. Rész.

Ügyvitel.

11. §. Az egyleti ügyek vezetettek:

1. a közgyűlés,

2. az igazgatóság által.

Az egyleti év a naptári évvel kezdődik és végződik.

Közgyűlés.

12. §. Minden év első havában rendes közgyűlés tartatik.

Rendkívüli közgyűlést az igazgatóság a szükséghez képest bármikor egybehívhat, a tagok negyed részének írásban indokolt kívánatára pedig egybehívni köteles.

Közgyűlésekre a tagok, a tanácskozás tárgyainak fölsorolása mellett, körözvényileg hivandók meg.

Érvényes, közgyűlési határozat csak úgy hozható, ha a tagok többsége jelen van; ha a tagok határozathozatalra szükséges számban meg nem jelenének, legalább 8 napi időközre új közgyűlés tüzendő ki, mely, tekintet nélkül a jelenlevők számára, határozaképes.

13. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

1. A tisztviselőket s az igazgatóság többi tagjait választani. Ezek egy évre, a közgyűlés általános szavazattöbbségével, választatnak; ha először általános szavazattöbbség el nem érhető, a legtöbb szavazatot nyert, két egyén közt, új szavazásnak van helye, amelynél a több szavazatot nyert egyén megválasztottnak tekintendő.

2. Tiszteletbeli tagok választása.

3. Háromtagu bizottság választása, mely az évi számadásokat, a rendes évi közgyűlést megelőzőleg, megvizsgálja s a közgyűlésnek jelentést tesz; ezen bizottságba igazgatóági tag be nem választható.

4. Az igazgatóság évi jelentése, a számvizsgáló bizottság jelentése és a jövő évi költségvetés iránti határozat.

5. A rendes tagok járulékaiknak évről-évre meghatározása.

Ez önzetlen ajándék nagyságát csak az tudja megítélni méltóan, aki megfontolja: mennyi éjeli s napali munkájába került a szerény, szerzetes tanárnak e nagy összeget megtakarítani; mily hatalmas láng lobogott ama nemes szívben, mely képes volt önmagától a legszükségesebbeket is megvonni, csak hogy szülőföldje iránti szeretetének és ragaszkodásának háláját leróhasssa; mily magasztos jellemvonást tüntetett föl e nagy lélek, midőn a legnagyobb szerénységgel tette földie kezébe az áldozatot, azon igérettel, hogy a megkezdett mű betetőzése első gondoljai közé fog tartozni.

Nagyratörékvő lelkének hü vonásait adják vissza 1870 januárhó 20-án kelt sorai, melyekben a többi közt ezeket írja: »Vajmi megnyugtató érzés másokkal jót tenni s mily boldog azon ember, ki mások boldogításában leli saját boldogságát!«

Melán reá illőknek ismételhjük az általa idézett Szentjóni Szabó szavait:

Boldog, kinek föltétele

Mindig arra czélozott,

Hogy másnak is használt vele,

Míg magának dolgozott.

Aki egy kis plántatónak

Vesszejéhez mondhatta:

Majd, ha ágaid megnőnek,

Más is járhat alatta!

A nagy eszmének alapja le volt tehát téve s Szepesi úgy hitte, hogy most már földie is nagy buzgalommal s áldozatkészséggel fogják a nagy mű befejezését elősegíteni s azért lelkes fölszólítást intézett a város polgáraihoz, melyben 3 évi önmegadóztatásra hívja föl őket, hogy az épület legnélkülözhetetlenebb átalakítására szükséges 10 ezer forintot előteremthessék. De álljanak itt saját szavai: »A csinos és tágas Kazyház, városunk e fénypontja, a miénk. Ezt, isten segítségével, közjóvá, a közművelődés szentélyévé fogjuk fölavatni, hogy benne Léva sárjadéka, minden rang-, osztály- és hitfelekezeti különbség nélkül, általános, de főleg a kézműveseknek annyira szükséges rajtot és mintázást, valamint a nőnem varrást, horgolást és himzést ingyen tanulhasson.

6. Az igazgatóság, vagy egyes tagok, által előterjesztett indítványok fölötti határozat. Egyes tag önálló indítványát a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknel bejelenteni köteles.

7. Alapszabályok megváltoztatása, melyhez kell, hogy az egylet összes tagjainak többsége jelen legyen s a jelenlevőknek legalább 2/3-a a megváltoztatás mellett szavazzon, — az alapszabályokban tett változtatások a m. kir. belügyminisztérium jóváhagyása után lépnek hatályba.

8. Az egylet főlösztésének tárgyalása, melyhez kell, hogy az egylet tagjainak legalább 3/4 része legyen jelen s a jelenlevők 2/3 része szavazzon a főlösztés mellett; ha a tagok 3/4 része össze nem jön, legalább két hétre újabb közgyűlés hivandó egybe, azzal, hogy a főlösztés fölött a megjelenendők határozhatnak.

Az esetben, ha az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetve hatáskört, az egylet meg nem tartja, a kir. kormány által, amennyiben további működése által az állam, vagy az egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul fölfüggesztetik s a fölfüggesztés után elrendelendő, szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest, végleg föl is oszlathatják; esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, különbeni főlösztés terhe alatt, kötelezhetik.

A közgyűlésen a szavazás szavazati jegyekkel titkosan eszközöltek.

A közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök, jegyző és két, e célra választott, közgyűlési tag hitelesíti.

(Vége köv.)

A lévai dalegylet estélye.

Sajnálattal kell regisztrálnunk, hogy a lévai dalegyletnek e hó 14-én a nagy vendéglő termében rendezett estélye minden kritikán alul ütött ki, mi annál meglepőbb, mert a dalestélyek eddig közönségünk legsikerültebb s legkedveltebb szórakozásait képezték; de a sikertelenség — dicsérettel legyen említve — korántsem a dalegylet hibájából, hanem a t. cz. és n. é. közönség föltűnő részvételestől eredt. A közönség oly ijesztően csekély számban volt jelen, hogy alig haladta meg a közreműködők kis csoportját. Miben keresendő e lehangoló körülmény valódi megfektése? nehézség megmagyarázni; de talán nem eszünk, ha a közönyösség okát a kedvezőtlen, esős időjárásról kívül, különösen annak tulajdonítjuk, hogy a múlt télen lezajlott és csaknem napjainkig egymást követő, szokatlanul sok, nyilvános estély és mulatság kis közönségünket nagy mértékben kifárasztotta. Az üres terem nyomasztó hatása azonban a derék közreműködőkön nem mutatkozott, mert a program, mely tehetséges zeneszerzők: Benkócs Sándor, endrédi földbirtokos urnak, Belcsák László ur által ritka precizióval bemutatott, remek, magyar ábrándjából és a dalegylet által összhangzóan előadott, négy énekdarabból, ezek között egy igen helyesen összeválogatott népdalegyvelegből és a Richter Ferencz, egyleti karigazgató ur, által énekkarra alkalmazott, hatásos Csokor-keringőből állott, mindvégig kifogástalanul és élvezetesen hajtattott végre; miből a résztvevő közönség sürüen fölhangzó tapsai s különösen a szintén jelen volt Benkócs Sándor urnak szánt éljenei kétségtelen tanúságot tettek. Szeretjük hinni, hogy a t. közönség jövő alkalommal hatványozva pótolandja mulasztását.

Irodalom.

A **Magyar Pénzügy** közgazdasági, pénz-, ipar-, kereskedelmi, biztosítás- és közlekedésügyi szaklap 4-ik száma fekszik előttünk. Örömmel konstatáljuk, hogy akadt végre a magyar fővárosban is magyar szaklap, mely teljesen meg tud felelni kitűzött föladatának és kielégíteni képes a szakérdekek iránt táplált, legfokozottabb igényeket is. A fővárosban van ugyan szaklap elég, mely mind német nyelven jelenik meg és szakszerűségük csak a pénzintézetek és egyéb vállalatok kizsákmányolásában rejlik; de tisztességes irodalmi

niveaun álló és kizárólag a hazai, gazdasági érdekek képviselésére a **Magyar Pénzügy** megjelenése előtt nem volt hasonló szaklapunk. A **Magyar Pénzügy** eddig megjelent számai, szakszerű és tárgyilagos közleményei és eredeti hírei folytán, már is méltó figyelmet keltettek az érdekeltek körökben. Csak kötelességünket teljesítjük tehát, midőn olvasóink, különösen a pénzintézetek és kaszinók figyelmét fölhívjuk és ajánljuk e, valóban hézagot pótló, lap támogatására. A vidéki pénzintézetek és takarékpénztáraktól már tekintélyes számunknál, de különösen konszolidált helyze tüknél fogva, méltán el lehetne várni, hogy egy ilyen, különösen az ő speciális érdekeiket fölkaroló szakközlöny, erkölcsileg úgy, mint anyagilag, kellően támogatni fognak, ép úgy, mint az osztrák takarékpénztárak az **Oesterreichische Sparkassenzeitung** tisztán a maguk emberségéből tartják fön. A technikai kiállításra néve is ajánlatos külsővel megjelenő **Magyar Pénzügy** előfizetési ára, az Általános Sorso-lási Értesítővel együtt, fél évre: 3 frt, negyedévre: 1 frt. 50 kr. Az előfizetési pénz Budapest, gróf Károlyi-utca, 5 sz. alá küldendő. Előfizetheti bármely naptól kezdve.

— **Mulattató Zsebkönyvtár** czim alatt, **Buzárovits Gusztáv**, könyvkiadó, Esztergomban, egy igen figyelemreméltó vállalatot indított meg, humorisztikus irodalmunk gyarapítására. Előkelő humoristáink javarésze csoportosul az életrevaló vállalat köré s elég lesz jellemzésül csak az eddig megjelent füzetek tartalmát is megérinteni. Az első füzet Balázs Sándor, A mama tyukszeme czimú novelláját közli; a második Lauka Gusztáv, Az eltévedt csók czimú, vig beszélyét; a harmadik Eckstein Ernő egyik legkitűnőbb humorisztikus elbeszélését tartalmazza, Vörös Julea czimmal, Dr. Spinoza (Dr. Ompolyi M. Ernő) valóban talpraesett átdolgozásában; a negyedik füzet Györfly Iván hírneves humorisztikus toasztozó hat, humoros toasztját mutatja be s az ötödik megint Lauka Gusztáv két humoros novelettel ad ki Egy agglegény viszontagságai s Herczeg Ugrikovics Mirkó czimmal. A következő füzetek hozzák Balázs Sándor, Lauka Gusztáv s több, kiváló író humorisztikus novelláit; sőt Gvadányi József, hírneves Rontó Páljának kiadását, Eckstein néhány nagybecsű novellájának átdolgozását s humorisztikus költemények gyűjteményét. A **Mulattató Zsebkönyvtár** irányát tehát mindezek után jellemeztük. Meg kell említenünk, hogy a takaros kiállítás minden igénynek megfelel s a külön is megrendelhető füzetek ára csak tíz krajczár. Tíz füzetre 1 frtjával előfizetést is elfogad a kiadóság. A jutányos és jóra való vállalatot ajánlhatjuk olvasóink figyelmébe.

— **Gr. Széchenyi Béla** utazásának első füzeté megjelent. Az első füzet tartalma: Elindulás Triesztből. Az ekspedició. Port-Said. Féregvasárlás. Eva sirja. Bazár-jelenet. Karácsony-est. Kirándulás a Dzebel Vuogger-hegység felé. Cholera Mekkában és a hajón. Rabszolgavásár Dziddahban. Bombay. A mű megjelent: Budapestben. Révay testvérek kiadásában. A hetenként megjelenő füzet ára 30 kr. Egész évre, 26 füzet ára: 8 frt.; félévre 4 frt.

— **Gyakorlati tanácsok** a magyar bortermesztők számára, füzetekbe foglalva. Szerkeszti: Gyürky Antal. E füzetek megjelenése nincs időhöz kötve; egy-egy füzet ára: 35 kr. Az első és második füzet tartalma: I. Szőlőszet. Miként emelhetjük szőlőink jövedelmét? Az új szőlők ültetése. Az ültetések kezelése. A szőlőmetszés. A szőlő-nemesítéséről. A hegyaljai szőlők metszése. A vén tőkék kezelése. A kertü szőlőkről. A zöld vesszők ritkítása. II. Borászat. Mikor és hányszor kell a borokat lefejtetni? Miként lehet vörös bort sötét színűvé tenni? Tavaszü foglalatosságok a pinczében. Borderítés vízahólyaggal. A pincze-levegőről. Miként ismerhető föl a bor, vajon tökéletesen megtisztult-e? Mindkét füzet vegyes közleményei rovatában érdekes közleményeket tartalmaz.

— A világ irodalom története 1—5 füzetét vettük ma Tettey Nándor és társa kiadói czégtől. E vállalat azok közé tartozik, melyek hosszú ideig epochális jelentőségük fognak maradni irodalmunkban. Az összes, művelt népek szellemi tevékeny-

ségének eredményeit egy műben együttesen bemutatni ép oly nehéz, mint hálás föladat. Azért kétszeres becsü oly mű, mely fölkarolja az összes irodalmakat. Bemutatva egyuttal a legjobbat, mint az irodalmak föltre hoztak, mesteri fordításban, minőket e három füzet mutat be. Ajánljuk e munkát melegen, mert megérdemli, hogy minden családban, hol serdülő ifjúság van, a háznál, ne hiányozzék és pedig annál kevésbé, mert beszerzése meg van könnyítve a füzetes megjelenés által. Egy-egy füzet ára 30 kr.

Az új csödtörvény, melynek intézkedései oly nagy horderejük üzleti életünk néve s mely hivatalos lesz megszüntetni ama zilált és nehézkes viszonyokat, melyek a csödt jelenleg jellemzik, igen praktikus és kényelmes zsebkönyvben jelent meg. Kényelmes, a menyiben hajlékonyan vászonba van kötve s így a zsebben nem alkalmatlan, praktikus pedig, mert „jegyzetszerű” s így elég üres hely van hagyva minden oldalon néáni jegyzeteknek. A kiadók Tettey Nándor és társa, Budapest, két év előtt tették meg a kísérletet a büntető törvényvel, kiadva azt ily jegyzőkönyv alakban. Hogy a jogszközönség mennyire megkedvelte azt, kitünik abból, hogy a büntető törvény már 5 kiadásban jelent meg s most a csödtörvény is e kiállításban lát napvilágot. A csinos könyv ára, kötve: 88 kr. Mindezen művek Beszeditsnél megrendelhetők.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a Magyar Koronához czimzett gyógyszerárral kapcsolatosan, különféle gyógy-ásványvizekből raktárt rendeztem be, mely mindig frís töltésü vizekkel lesz ellátva. Léva, májushó, 1881.

Medveczky Sándor.

Nyilvános köszönet.

Alulírt, turócszentmártoni lakosok kedves kötelességünket teljesítjük, midőn kijelentjük ezuttal, hogy a Fonciere, Pesti biztosító-intézet a f. hó 5-én városunkban pusztított, nagy tüzeset alkalmával leégett épületeink biztosított értékét, előzetes, méltányos és gyors becsülés után, már az égést követő 4-ik napon részünkre kifizette.

El nem mulaszthatjuk ennél fogva nevezett intézetnek követésre méltó, becsületes eljárásáért ezennel legőszi tét b hálánkat kifejezni. Turócszentmárton, máj. 10, 1881.

Lévy Mór,
Koffler Zsigmond,
Ivanka Tóbiás,
Podhovsky Anna,
Horacek József,
Spitzer Ede.

Schöller Vilmos és társa es. és kir. szab. neezpáli papirgyára.

Lévai piacárak.

Gabona: 100 kl. buza 10 frt — kr. — 11 frt — kr.; rozs 9 frt. — kr. — 9 frt 80 kr. kétszeres 9 frt — 9 frt 25 kr. árpa 7 frt 50 kr. — 8 frt — kr.; bab 5 frt. 50 kr. — 5 frt 70 kr. kukoricza 6 frt — kr. — 6 frt. — kr. bab 8 frt — kr. — frt. — kr.

Időjárati viszonyok és légtüneti észleletek.

(Májushó 14-től májushó 20-ig, bezárólag.)

A lefolyt héten, egy viharos napot kivéve, állandó, esendes, meleg idő uralkodott.

Légnymom legnagyobb állása 750.4 mm. május 20-án reg. 9 órakor
" legesekélyebb " 740.8 " május 14-én esti 8 "
Hőmérséklet legmagasabb " 26.7 Cels. fok május 19-én déli 2 "
" legalacsonyabb, " 12.0 Cels. fok május 17-én esti 9 "
Az esett csapadék összelete volt: 4.20 mm.

Szováthy Lajos,)
Ordódy Lajos,) társszerkesztők.
Konkoly Sándor,)
Holló Sándor,
felelős szerkesztő.

Kerestetik
egy gyógyszerészi gyakornok.

Az illető 4—6 osztályt végzett legyen. — Alkalma nyílik itt a német és tót nyelveket elsajátítani; a kedvező föltételek alulírottán tudhatók meg.

Csippék Ernő,
gyógyszerész, Bars-Szent-Kereszten.

A lévai hengermalom 44-ik számú árjegyzéke.

Lisztszám:	0	1	2	3	4
100. klo. ára:	frt. 21.60	21.—	20.	19.50	19.
	5	6	7	8	8 1/2
	8 3/4	9			
	18.50	17.50	16.50	16.	15.
				14.—	12.50

Egy tanonc,

ki a magyar olvasás- és helyesírásban jár-tas, kedvező föltételek mellett, fölvétetik

Dukesz Lipót
könyvnyomdájában, Lévan.